

Automaks tõi korraga

häd ja halbu üllatusi ega jätnud kedagi ükskõikseks. Lk 2, 4

Haapsalu kinnisvaraturul

valitseb vaikelu, sest müüjad ei too hinda alla Lk 3

Lääne Elu

EESTI VANIM JÄRJEPIDEVALT ILMUNUD SÖLTUMATU AJALEHT

NELJAPÄEV, 30. JAANUAR 2025 | NR 12 (5151) | 1,50 €

Heikki Sool

pani eakate elu hoogsalt käima. Lk 5

TUULEENERGIA

Läänemaale plaanitakse kaht uut tuuleparki

Mullu loodud osühing RNW Wind tutvustas Haapsalu linnavalitsusele ja linnavolikogu planeeringu- ja kommunaalkomisjonile ideed püstitada tuulegeneraatorid Erja ja Vätse külla.

JUHAN HEPNER
juhan@le.ee

RNW Wind juhatuse liikme Mait Õunpuu sõnul uuriti linna esindajailt kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu algatamise võimalusi. Täpsemalt ei soovinud ta plaanidest rääkida.

Alad sobivad

Haapsalu aselinnapea Helen Rammu sõnul rääkis arendaja esindaja, et Erja külla on soov püstitada kolm tuulikut ning Vätse ning Käpla küla piirialale kuni kaheksa tuulikut kõrgusega kuni 250 meetrit.

Rammu ütles, et kunagise maakonnaplaneeringu teema planeeringusse läksid need alad märkusega, et sobivad tuule poolest energia tootmiseks, aga vajavad edasisi uuringuid. Erjasse ja Vätse tuulepargi rajamine eeldaks kehtiva Haapsalu üldplaneeringu muutmist.

Linnavolikogu planeeringu- ja kommunaalkomisjoni esimees Lauri Väli vahendas, et arendaja sõnul saaksid tuulikute naabruses asuvad majapidamised talumistasu, näiteks Uuemõisa tööstusalale saaks anda võrgutasuta elektrit ja omavalitsus peaks saama ka rahalist hüvitist.

Rammu sõnul küsis ta arendajalt, kui palju oleks neid kompensatsiooni saavaid majapidamisi, mis asuksid tuuli-

Osühing RNW Wind näeb Erja ja Vätse külas tuuleenergia tootmiseks potentsiaali.

URMAS LAURI

kutest kolme kilomeetri raadiuses, kui kaks sellist hüpoteetilist tuuleparki peaks tulevikus rajatama, ning sai vastuseks, et selliseid majapidami-

si oleks 300. „Seda on ikka väga palju,” lausus Rammu.

Väli sõnul kuulasid linna esindajad arendaja esitluse ära, aga mingit otsust ega kokkulepet ei

tehtud. Esiteks pole tulnud ametlikku ettepanekut eriplaneeringu algatamiseks ning teiseks on Väli sõnul õhus mitu lahtist küsimust. „Probleem seisneb sel-

les, kes seda eriplaneeringut läbi viiks,” ütles Väli. Esiteks on tema sõnul tuuleenergia arendused muutunud Eestis väga tundlikuks teemaks ja teiseks pole

Haapsalu linnavalitsuses planeeringuspetsialisti, kes sellega tegeleks. Viimase ametikoha täitmiseks käib praegu konkurss.

Kolmandaks tõstis Väli esile, et eriplaneeringute menetlemine on jäetud omavalitsuste kaela olukorras, kus riigil on huvi, et arendajad rajaksid tuuleparke. Siiski on arendaja Haapsalule lubanud, et katab planeerimisega seotud kulutused.

Riigi eriplaneering

Väli ja Rammu on seda meelt, et tuuleenergia arendusteks peaks pigem tegema riigi eriplaneeringu. Rammu sõnul oli näiteks Haapsalus käinud arendaja öelnud, et kavandab praegu üle Eesti kümme tuulepargiala.

„Kui on üle Eesti kümme projekti töös, siis võiks meie meelest seda teha riigi eriplaneeringuga,” märkis Rammu.

Väli lisas, et Haapsalu jälgib, kuidas läheb omavalitsuse eriplaneeringutega mujal Eestis, kus tuuleenergia arendused on tekitanud kogukonnas terava konflikt. Näiteks rääkis Põhja-Pärnumaa vallavanem Madis Koit möödunud nädalal „Aktuaalses kaameras”, et vallavalitsuse ametnikud on saanud tuuleparkide planeeringu tõttu tapmisähvardusi.

„Sellist sõda küll ei tahaks nagu Pärnumaal,” lausus Väli. Ta lisas, et Haapsalu linna esindajad lasevad teemal praegu settida ja kiiresti otsuste juurde ei torma.

Noarootsi osavallavanem pani ameti maha

Noarootsi osavallavanem Aivo Hirno esitas reede pärastlõunal Lääne-Nigula vallavalitsusele ootamatult lahkumisavalduse.

Kuna vallavalitsuse liikmena on Hirno olnud päevapealt töölt lahkuda, on esmaspäevast osavallavanemata nii Noarootsi kui ka Nõva, kus Hirno oli detsembrist osavallavanema kohusetäitja.

Hirno ise oma ootamatut lahkumist lehele kommenteerida ei soovinud. „Ütlen vaid, et olen avatud uutele väljakutsetele,” sõnas ta.

Lääne-Nigula vallavanemalle Janno Randmaale tuli Hirno lahkumine üllatusena. „Konflikt meil ei olnud,” ütles Randmaa. Hirno on Noarootsi osavallavanem alates 2017. aastal Lääne-Nigula vallaga ja moodustati osavalland. Enne seda oli ta aastast 2009 Noarootsi abivallavanem, Noarootsi vallavalitsuse liige on ta olnud 1999. aastast.

„Meil on täielik matusemeeleolu,” ütles Noarootsi osavallavanema esimees Laine Belovas, kes ei tahtnud samuti Hirno lahkumist pikemalt kommenteerida.

Aivo Hirno.

URMAS LAURI

Detsembrist, pärast seda, kui Nõva senine osavallavanem asus tööle Lääne-Nigula valla keskkonnanõunikuna, oli Hirno ka Nõva osavallavanema kohusetäitja. „Tema lahkumine tuli väga ootamatult ja vägagi ebasobival hetkel,” ütles Nõva osavallavanema esimees Aivar Oruste. Nõval on parasjagu ettevalmistamisel sadama järgmise etapi renoveerimine.

„Aivo kogemus ja pädevus oli meile tähtis, sest ta on varem Hara ja Österby sadamaga tegele- nud. Selle lühikese ajaga, mis ta jõudis sadama hanke osas ette-

valmistusi teha, oli tehtu väga professionaalne,” lisas Oruste.

Randmaa ei osanud kolmapäeval veel öelda, kuidas Noarootsi ja Nõva osavalla juhtimine toimuma hakkab. „Eks me pea nüüd lahendused leidma ja arutama osavallakogu esimeestega,” ütles Randmaa.

Randmaa sõnul on võimalik, et kuni osavallavanemate ametikoha kaotamiseni aprillis asendab Hirnot mõni teine osavallavanem. „Kõne alla tuleb Oru ja Taebla, Risti jääb Noarootsist juba liiga kaugel,” ütles ta.

Lääne-Nigula vallas on käimas reform, millega aprillist osavallavanemate ametikohad kaovad. Selle asemel alustab tööd kaks piirkonnajuhti ja tööle võetakse piirkonnahaldurid.

„Kui oleks haldusnimesed juba leitud, jookseks asi paremini. Praegu jäävad aga tööd pooleli,” ütles Oruste. Ta lisas, et teistpidi näitab see süsteemi nõrkust – praegu on vallas üheksa ametikohta, kust inimesed võivad päeva pealt lahkuda (vallavanem ja kaheksa osavallavanemat).

KAIRE REILJAN

Turismiinfo jagamine valgub laiali

Läinud aasta kevadel Haapsalu pitsikeskusesse kolunud turismiinfokeskus lõpetab tegevuse ja turistidele hakkavad suvel nõu andma asutused üle Läänemaa.

Turismiinfokeskuse viimine pitsikeskusesse viskas aasta eest käsitöönaised tundmatu kohas vette: nad pidid ootamatult leidma vastuseid küsimustele nii Läänemaast kui ka teistest maakondadest, kuid nad polnud info andmise kohta saanud ühtki koolitust. Suvekuudel oli pitsikeskusesse turismitöötaja, kuid ajal, mil teda polnud kohal, pidid naised teda asendama.

Nüüd koolitab sihtasutus Läänemaa inimesi üle maakonna turismialast infot jagama ja üht konkreetset infopunkti enam pole.

„Muudatuse eesmärk on laiendada maakonna külastusinfo jagajate võrgustikku nii, et see info oleks külalistele mugavalt kättesaadav,” ütles sihtasutuse juht Irene Väli.

SA Läänemaa turismijuhi Ivika Uusmaa sõnul on muutu-

ANDRA KIRVA

nud turistide vajadus turismiinfo järele – suur osa neist kasutab peamise infoallikana internetti. Lisaks on külalisi, kes soovivad saada infot väljaspool Haapsalut, näiteks Roostal või Matsalus.

„See on põhjus, miks soovime suurendada külastusinfo jagajate võrgustikku ja jagada infot seal, kus külalised juba viibivad,” ütles Väli.

Aprillini toimuvatel koolitustel osaleb 26 inimest üle Läänemaa. Nende seas on pitsikeskuse käsitöönaised ning hotellide ja muuseumide töötajad. Koo-

litustel õpitakse, kuidas jagada turistidele infot vaatamisväärsuste ja sündmuste kohta.

„Kindlasti on see suurepärase võimalus ettevõtjatele täius-tada oma teenindust ning muuta piirkond turismiettevõtte külal-istajatele veelgi atraktiivsemaks,” ütles Väli.

Läinud suvel pitsikeskuses turismiinfot jaganud Jan-Martti Kaljuvee rääkis suvel, et turistid küsivad peamiselt, et mida Läänemaal teha või vaadata, samuti seda, kuidas Vormsile saab ja Tallinna sõitvate busside aegu.

Koolitusi viib läbi SA Läänemaa koos Haapsalu kutsehariduskeskusega. Koolitused lähevad maksma 4300 eurot ja seda rahastatakse maakondade arengustrateegiatega elluviimise toetusmeetmetest.

Haapsalu linnavalitsus oli mõelnud pitsikeskuses turismiinfopunkti pidamise eest maksta pitsikeskusele umbes 9000 eurot aastas – see on sama summa, mis kulus varem Karja 15 turismiinfopunkti ülalpidamiseks.

MALLE-LIISA RAIGLA

● JUHTKIRI

Nõrgemaid ei tohi maksuga kiusata

Automaks on vist kõige enam läbinämutatud ja vaieldud maks Eestis. Terve eelmise aasta käis arutelu, kes seda peaks maksma ja kuidas seda peaks arvutama. Valitsusel oli silme ees selge siht, kui palju automaksuga koguda (230 miljonit eurot), sest selle summa suurune auk laiutas eelarvekasvas. Maksu loomisel töötas koalitsioon nagu laisk koolipoiss, kes vaatab kõigepealt pinginaabri pealt vastuse maha ja siis hakkab alles uurima, et milliseid valemeid ta selle tulemuse saamiseks kasutama peaks.

Esimesed variandid, mis näisid oma maksusumma väljaarvutamiseks eeldavat teadmisi integraal-arvutusest, visati õnneks nurka, samuti visati sinna need variandid, mis mõnda sihtgruppi äärmiselt diskrimineerisid ja teist sihtgruppi soosisid. See, milline see automaks lõpuks sai, on tegelikult väärt koolipoisi hinnet ehk kolme. Mõni eelmine variant oli ikka palju hullem.

Et valem anti lihtne ja konkreetne, said maksu- ja tolliameti spetsialistid iga autotoomaniku maksusumma arvutamiseks aasta alguses ilusasti hakkama. Ent niipea, kui inimesed need kätte said, selgus ikkagi, et vähemalt osale meie seast on ka uue valemiga liiga tehtud. Mõnda neist juhtumest kirjeldab tänane Lääne Elu.

Selge on, et uus asi, esimese korraga ideaalne välja ei tulnud, eks teravad nurgad saab kasutamise käigus maha lihvida. Aga selle lihvimisega võiks riik kohe pihta hakata. Näiteks paljulapseliste perede ja puudega inimeste väikebusside kasutamine võiks olla vähem maksustatud. Nende arvelt võiksid vabalt mõned miljonid laekumata jääda, riik sellest pikali ei kukuks. Kui aga paljulapselise pere eelarve lõhki läheb, on riik käitunud väga valesti.

● TEISED LEHED

Surnud ringid, mis tuleb ära lõhkuda

ÄRIPÄEV. Tuleb mõista, et iga ettevõtlusele öeldud „ei” viib elu maapiirkondadest minema, kirjutab Äripäev juhtkirjas.

Äripäev toob näite, kuidas Coop sulges Põlvamaal Leevaku ja Veriora poe, sest majandustulemused on kehvad ja piirkonna rahvaarv on vähenenud. Kohaliku omavalitsuse juht, Räpina vallavanem Enel Liin leiab, et kaupluste sulgemise taga on riigiasutuste lahkumise tagajärg. See on puhas enesepettus, kirjutab ajaleht.

Kindlasti ei ole see riik ega omavalitsus, mis peaks töökohti looma. Ikka ettevõtteid. Paraku oleme ka hiljuti kuulnud, kuidas mitte ei olda lihtsalt skeptilised arenduste ja planeeringute suhtes, vaid öeldakse otse välja, et neid ei tahta. Viimastel päevadel on niisuguseid teateid tulnud Pärnumaalt, kuhu tahetakse rajada metanoolitehast, ja Järva- maalt, kuhu planeeriti tuuleparki.

Muidugi tuleb taristuobjektide puhul kogukonnaga nõu pidada ja täita täpselt keskkonnanõudeid, aga teadvustada seejuures, et iga täiendav „ei” viib ka elu maalt.

Tänavu sügisel valime kohalikke volikogusid. Poliitilised jõud, eriti need, kes parajasti opositsioonis, on varmad iga le survegrupile kaasa kiitma ja õli tulle valama. Ehkki tähelepanu peaks olema just neil surnud ringidel. Küllap hakkame jälle kuulma väljendit, kuidas tuleb bürokraatiat vähendada, et kohalikku ettevõtlust soosida.

Ettevõtja tajub bürokraatia vähenemist kõige paremini sellega, et mõni ettevõtmise kannu tagant liikuma pääseb. Eestis on (veel) piirkondi, kus on piisavalt inimesi ja töökäsi, mis suudaksid muutuda ise väiksemateks tömbekeskusteks, mis siis omakorda vajavad riigi teenuste lähedust.

● LAUSELAEN

„Riik ise tegi piirangud ja riik ise rikkus.”

Haapsalu aselinnapea **Helen Rammu** Valgevälja metsaraiest. Lääne Elu, 30. jaanuar 2025

Kuidas taastab USA lugupidamist enda vastu

Kui 2022. aastal algas Ukrainas täiemahuline sõda, oli sõja esimeste päevade hommikul põhimure teada saada, kas Ukraina president Volodõmõr Zelenskõi on elus ning juhul, kui on, mida ta on öelnud ja teinud. Nüüd on sama lugu vastse USA presidendi Donald Trumpiga.

Trumpi puhul on ainult see vahe, et pole põhjust kahtlustada, nagu kavatses mõni teine riik temalt elu röövida. Kuid igal hommikul ärganult oleme saanud jälle teada, mille põnevaga Trump on hakkama saanud. Neid asju pole mõtet siin üle korrata, sest nimekiri tema korraldustest ja ütlustest läheks lihtsalt liiga pikaks.

Siiski pööran siin tähelepanu ühele seigale, mida Trump ja tema pooldajad on korduvalt rõhutanud, kui räägivad sellest, kuidas kavatses USA edaspidi maailmas (või ka maailmaga) käituda. Selleks olevat vajadus taastada austus, lugupidamine USA vastu ja panna Ameerika Ühendriigid maailmas selle õigesse kohta.

Lugupidamise taastamise näiteks sobib suhtlemine Colombiaga, kuhu USA hakkas saatma lennukeid sealt pärit illegaalsete immigrandidega. Kui Colombia oli keeldunud neid vastu võtmast, ähvardas Trump kehtestada 25protsendise tollimaksu Colombia toodetele ja Colombia vastupunnimise puhul tõsta see maks 50 protsendini. Colombia andis survele järele ja lennud illegaalsete immigrandidega võisid jätkuda.

Ent ma pole kindel, et lugupidamine USA vastu Colombia inimeste seas kasvab. Pragmatismi ja hirmu ei tohiks segamini ajada austusega. Pealegi on Ladina-Ameerika näol tegemist piirkonnaga, kus on – ja põhjusega – juuri ajanud tugev antiameerikanism. Võib vaid arvata, et USA jõupoliitika suurenedes see kasvab veelgi.

Kui Ladina-Ameerika on meist kaugel ega ole otseselt seotud Eesti julgeolekuga, siis tasub meenutada, et ka Euroopas, eriti Lääne-Euroo-

ERKKI BAHOVSKI
kolumnist

pas on antiameerikanismil tugev traditsioon. Tavaliselt on antiameerikanism samuti tähendanud sõprussete otsimist Venemaa või Hiinaga.

Tõsi, praegu on olukord selline, kus Venemaaga rahu soovivad parempopulistlikud parteid Euroopas saavad hästi läbi ka Trumpiga. Aga asjade selline seis püsib suure tõenäosusega vaid niikaua, kui need parempopulistlikud parteid pole Euroopas võimul. Võimul olles peavad nad arvestama USA samasuguse jõupoliitikaga.

Rahvusvaheline elu on juba selline, kus konflikti puhkedes otsitakse liitlasi. Eriti teevad seda väikeriigid. Ida-Euroopa riikide puhul pole naljalt muud võimalust kui jääda USA-ga. Seda seisukohta on väljendanud Eesti suursaadik USAs Kristjan Prikk ning sama poliitika jätk on vastse USA välisministri Marco Rubio telefonikõned oma Läti ja Leedu kolleegidega. Nüüdseks on Rubio vestelnud ka Eesti välisministri Margus Tsahknaga.

Ent Euroopas on Venemaast kaugemaid riike, kel puudub Nõukogude okupatsiooni kogemus. Neid ilmselt peletab USA uus jõupoliitika, lähendades neid eriti Hiinale. Venemaa on praegu ikkagi sõja tõtu Ukraina ametlikus rahvusvahelises poliitikas *persona non grata*. Kuid Euroopa Liit peab näiteks lahendamata ülesande, kas ja kuidas ajada äri edaspidi Hiinaga, kui USA suurendab tollitariife ELi kaupadele.

● **Lugupidamise taastamise näiteks sobib suhtlemine Colombiaga, kuhu USA hakkas saatma lennukeid sealt pärit illegaalsete immigrandidega.**

Mida arvate automaksust?

ELENA

Vaatasin üle, aga ei mäleta, kui palju ma automaksu maksma pean. Ei olnud väga suur summa ega kohutanud mind ära. Kui maksma peab, siis peab. Ei ole süvenenud, milleks see maks täpselt läheb. Kuna summa ei olnud väga suur, siis äkki kasutatakse seda heal otstarbel, ma loodan.

KALLE

Ma veel ei tea, kui palju maksma pean. Automaks on muidugi liiast. See on suur jama. Olen ostnud auto, bensiini eest maksan juba niikuinii, kindlustus on taksol 550 eurot aastas ja nüüd automaks ka veel. Hommikul kell 9 tuln taksipeatusse, ühtegi klienti veel pole. Ainult maksa makse.

VOLDEMAR

Maksin esimese osa ära, see oli 36 eurot. Aastas on 73 eurot. Ega see maks just meeldiv ei ole, kui vaadata, kui pal-

ju ma aastas autoga sõidan. Aga mis teha: see maks ei ole ju minu teha.

TÕNIS

Maksin just 308 eurot. Täpselt nii ongi: kui on vaja, maksan ära. See maks ei tee minu eelarvesse suurt auku.

LEHTI

Ma ei arva automaksust mitte midagi. Mis mõttes ma pean seda maksma? Mul on ju auto ostetud oma raha eest, ma pean seda remontima oma raha eest. Miks peaksin veel seda automaksu maksma? Ma ei saa sellest aru. Minu auto aastamaks on 198 eurot sentidega. Arvan, et seda on palju.

DEVID

Päris palju peab maksma. Mis ma ikka oskan öelda: tuleb ju maksta, sest variante ei ole. Eks ta ikka teeb eelarvesse au-gu. Kuna mul on mitu autot, siis on vaja maksta omajagu.

ENRIK

Ei tea, kui palju maksma pean, aga midagi head ma sellest maksust ei arva.

PEEP

Kõik maksud on ju sellised, mis väga ei meeldi. Minu aastamaks on natuke üle 300 euro. Eks see kindlasti mõjutab mul eelarvet, sest tänapäeval on iga sent arvel.

EERO

Mul on automaks 112 eurot. See maks on igas Euroopa riigis ja Eesti ei ole erinev.

MATI

Ei tea, palju peab maksma, aga maksta üldse ei taha. Automaks võiks mitte olemas olla.

**KÜSITLES MALLE-LIISA RAIGLA
PILDISTAS JUHAN HEPNER**

● HINNAD ON PAIGAL

Kinnisvaraturul jätkub vaikelu

Haapsalus tõusis mullu küll mõnevõrra korteri ruutmeetri eest keskmiselt makstud hind ja ka müügittehingute arv, kuid maaklerite hinnangul on kinnisvaraturul endiselt vaikne.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

„Vaikelu on endiselt: järelturg seisab ja müüjad hinda ei korrigeerid,” kirjeldas Haapsalu kinnisvaraturgu maakler Katrin Annus.

18 aastat maakleriametit pidanud Annely Sermat ütles, et kui tavaliselt on aastas oma rütm, kus on rahulikumaid ja elavamaid perioode, siis mullu polnud näha ühtki sellist seaduspära.

Maaklerite sõnul on kinnisvaraturul selgelt näha, et kohalik ostja on hinnatundlik ja uusarendused lähevad kaubaks suvituskorteritena. Väike, 100 m² kollane maja Haapsalu kesklinnas on maakler Agur Tammistu sõnul jätkuvalt kinnisvara, mida osta soovitakse. „Aga sellist ei ole,” ütles Tammistu.

Sermat kinnitas samuti, et vanalinna kinnisvara osta soovijaid on tunduvalt rohkem kui pakkujaid. Kinnisvara osta soovijad jagunevad tema sõnul kaheks: need, kes tahavad ise nokitseda ja need, kes soovivad täielikult renoveeritud elukohta.

Maaklerite hinnangul ei tule 10–20 aasta lõikes vana korteri ostmise uue korteri ostust soodsam.

MALLE-LIISA RAIGLA

Ruutmeetri mediaanhind on tõusnud

Läinud aastal tehti Haapsalu linnas maa-ameti statistika järgi 161 korterimüügi tehingut, mida on 16 võrra rohkem kui aasta varem. Seejuures tõusis odavaima ja langes kalleima korteri hind. Odavaim korter läks mullu kaubaks 6000 euroga, kalleima puhul tuli maksta 351 500 eurot. Aasta varem maksis odavaim korter 5000 eurot ja kalleim 440 000 eurot.

Kuigi maaklerite sõnul ei ole hind muutunud, näitab maa-ameti hinnastatistika iga aasta korterite ruutmeetri hinnatõusu. Kui 2020. aastal oli ruutmeetri mediaanhind 819 eurot, siis tunamullu 1351 eurot ja mullu 1362 eurot. Suurim mediaanhinna hüpe oli 2021. ja 2022. aasta vahel. Neil aastatel toimus ka enim kinnisvaratehinguid.

Maakler Katrin Annus ütles, et statistikat ei saa võtta üks ühele ja iga tehingut tuleb eraldi vaadelda. Tema sõnul on nii madalaimad kui ka kõrgeimad hinnad kokkuleppehinnad, millel on omad põhjused, vahel raamatupidamislikud.

„On kas surve müüa või surve osta,” ütles Annus. Järelturul tuleb tema sõnul vaadata eraldi vanalinna – see on piirkond, kus hind säilib.

Kohalikud ostjad on hinnatundlikud

Enamasti ostavad kohalikud elanikud maaklerite sõnul siiski järelturult nn magalates olevaid kortereid, sest nad on hinnatundlikud ja vähese laenuvõimekusega.

Seda näitab ka statistika – mullu müüdi enim kortereid

ehitusaastaga 1971–1990, neile järgnesid korterid ehitusaastaga 1940–1970. Sama pilt joonistub välja ka varasematest aastatest.

Kastani, Tamme, Kuuse, Niine ja Mulla tänavate korterite puhul tasub maaklerite sõnul vaadata nende korterite kulutusi. 10–20 aasta vaates ei pruugi Annuse sõnul esmapilgul odav korter odavam tulla, sest kommunaalkulu on suurem. Renoveeritud kortermaja puhul lisandub aga laenumakse.

Sama kinnitas Tammistu, kelle sõnul võib uusarendus ju olla poole kallim, kuid kommunaalkulu on poole väiksem. Ta tõi näiteks Kastani tänaval asuva kolmetoalise korteri, kus talvekuudel on kommunaalkulu 370 eurot, millele lisandub elektri hind. „Tallinnaski pole selliseid hindu,” ütles Tammistu.

Sermat tõi välja, et Haapsalus joonistub selgelt hinna-joon vanemate järelturu korterite ja uusarenduste hindade vahel. Samas ei saagi Tammistu sõnul uusarendusi odavamalt müüa, sest lisaks ehitushinnale soovib arendaja saada ka endale kasumit.

Uusarendused suvituskorteriteks

Need, kellel on võimet rohkem laenu võtta, vaatavadki maaklerite sõnul pigem uut korralikku korterit, millel on väärtust ka aastate pärast. „Kohalike puhul sõltub ostmise siiski hinnaklassist ja inimese laenuvõimekusest. Sellest lähtuvalt vaatavad,” ütles Annus.

Haapsalu uusarendustesse ostavad enamasti korteri need, kes soovivad endale teist kodu.

„Haapsalu inimene uusarendusi eriti ei osta,” ütles Tammistu.

„Varakuselt on lahknevus suur,” lisis Annus. Tema sõnul pole näiteks Jaani 4 arenduses, kus kodulehe järgi on 22 korterit 14 müüdü või broneeritud, ükski ostja Haapsalust ning vaid kaks inimest ostsid korteri pangalaenuga.

Maaklerid ütlesid, et enamasti ei osteta uusarendusi selleks, et neid välja rentida, vaid endale teiseks elukohaks. „See on neile visiitkaart, saavad öelda: mul on Haapsalus korter, kus saan otse korterist varbad merre pista, kas sul on ka?” rääkis Tammistu.

Suur-Lossi 16 ja Karja 6 näitel ütles Tammistu, et aastate eest küll osteti neisse kortereid rentimiseks, kuid korterid said ostjatele nii armsaks, et nad kasutavad neid ise.

Läänlased on parimad pärandniiduhooldajad

Läänemaal elavad Krista ja Vallo Vilta said kliimaministeriumilt parima pärandniitude hooldaja tiitli.

2006. aastal hakkas perekond Vilta taastama ja hooldama peremehe esivanemate kodus asuvat 2,66hektarilist puisniitu. Aastatega on kasvanud nii talupidamine, pere kui ka pindala ning praeguseks on Krista ja Vallo Vilta Läänemaa suurimad ja kogemuste poolest rikkaimad soostuvate puisniitude hooldajad, kelle hooldada on 114,43 ha soostuvaid puisniite, lisaks 61,58 ha muid niite.

Mahetootjatest perekonna hooldatavatel aladel esineb II kaitsekategooriasse kuuluv Eesti soojumikas, suurteil aladel kasvab kuninga-kuskjal, lisaks vähemalt kaheksa eri lii-

Vallo ja Krista Vilta.

ki orhideid, Siberi võhumööök, lodukannike ja harilik porss.

Üleile tunnustati ministereiumis lisaks Viltadele silmapaistvamate pärandniitude majandajatena ka Kalmer Visnapuud Lääne-Virumaalt, Veiko Ülejõe Raplamaalt ning Linda ja Koit Tikku Hiiumaalt.

LÄÄNE ELU

Kullamaa kool kutsus ettevõtjad esinema

Kullamaa keskkool nimetas oma öökooli konverentsiks ja avas selle esimest korda kogukonnale. Konverentsil „Väikesest algustest suurte sihtideni” rääkisid Kullamaa taustaga ettevõtjad Viljar Arakas, Kristo Klementi, Kaido Kangur ja Jaan Nappus.

Oma teest Kullamaa koolist 2023. aasta noore ettevõtja tiitlini rääkinud Klementi ei jätnud kuulajate eest saladusse ka oma läbikukkumisi ja mõnaperioode. „Püüdsin olla noortele rääkides võimalikult aus, sest tee ettevõtjaks ei lähe ainult ülesmäge,” ütles Klementi. Ta julgustas noori raskustega kohtudes mitte alla andma. „Inimesed on sage li abivalmid, kui pingutad. Kui ise midagi ei tee, pole kellelgi isu sind aidata ka.”

Parima ettevõtja tiitli sai Klementi osatühingu Revismo asutaja ja juhatajana. Varem on ta val-

mistanud valgusreклаame, projektteerinud autode pealisehitusi ja kajakke.

1986. aastal Kullamaa keskkooli lõpetanud Kaido Kangur on aktsiaseltsi Loo Elekter tegevjuht, hariduselt Tallinna tehnikakooli majandusinsener. Kullamaa kooli direktori Kaidi Uueda sõnul rääkis Kangur sellestki, mida Kullamaa koolis õppimine talle elus andnud on.

„Kõige suurem viga oma äri alustades on üldse mitte midagi teha ja jääda koju maailma kiruma,” ütles EFTEN Capitali asutaja ja juhataja Viljar Arakas pärast oma ettekannet publiku küsimustele vastates.

Neljas esineja Jaan Nappus on ASi Telegrupp tegevjuht ja Tallinna majanduskooli ärindeuse õppejõud.

„Öökool toetab Kullamaa kooli karjääriõpetust, mis on õppekava üks läbiv teema,” ütles Uue-

da. „See aitab õpilastel teha oma elukäiku puudutavaid valikuid ja anda enam teadmisi töömaailmast.”

Esimesel öökongverentsil oli kokku 63 kuulajat, kellest 21 ei olnud kooliõpilased. „Usume, et järgmisel aastal on huvi veel suurem,” ütles direktor. Ta rääkis, et esinejatega aitas huvijuhil läbi rääkimisi pidada Kaido Kangur.

„Kõik esinejad on oma ala spetsialistid ja entusiastid. Öökoolis õpetajad reeglina raha ei küsi – nii oli ka sel korral,” ütles Uueda.

Kooli nooremale astmele toimusid öökooli ajal tunnid ja töötoid, milles oma tööd tutvustasid mitme eriala inimesed või asutused. Nooremate tähelepanu pälvis tänavu enim MTÜ Märjad käpad – Hiie Paas ja vetelpäästekoor –, kes käisid algkoolilastele veeohutust tutvustamas.

ANDRA KIRNA

● LÜHIDALT

Haapsalu tõstab koolijuhtide palka

Haapsalu linnavalitsus tõstis tagasiulatuvalt aasta algusest peaaegu kõigi Haapsalu haridusametuste juhtide palka kuni 200 euro võrra.

Möödunud aasta lõpus ütles Haapsalu finantsjuht Martin Schwindt, et palgatõusu on oodata vaid neil linnavalitsuse ja linna allasutuste töötajatel, kes teenivad riiklikult kehtestatud alampalka.

„Need on ka ainukesed, kellele palk tõuseb,” ütles Haapsalu ase-linnapea Kaja Rootare. Ta selgitas, et lasteasutuste ühendamine on toonud haridussüsteemi muutused, mis tingis teistegi palkade ülevaatamise. „Sarnastel vastutusvaldkondadel on sarnane palk.”

Enamikel koolijuhtidel tõusis palk viimati kahe aasta eest. Kolmel juhul on palk tõusnud ametikohta vahetudes tänavu suvel: lasteaiajuhtidel ja kunstikooli juhil. Vaatamata sellele tõusis lasteaiajuhtide palk ka tänavu.

Kokku maksab linn juhtide pal-kadeks aastas juurde 17 520 eurot.

Malle-Liisa Raigla

Vana päästemaja leidis uue omaniku

Haapsalu päästekomando Uuemõisa kolimise järel tühjaks jäänud vana päästehoone Tööstuse tänaval leidis ostja.

„Täna kinnitas notar tehingu ja hoone on uue omaniku leidnud,” ütles hoonet seni hallanud Riigi Kinnisvara ASi kommunikatsioonijuht Annely Jõgeva eile Lääne Elule.

Jõgeva ei avaldanud hoone uusi omanikke ja seda, mis hinnaga vana komandohoone omanikku vahetas. Ta ütles vaid, et ostjad olid Läänemaa kohalikud ja ostuhind alghinnast kõrgem. Tööstuse 19 endine komandohoone oli kinnisvaraportaalides müügis 300 000 euroga.

1970. aastal valminud Tööstuse 19 hoone pindala on ligi 2000 m², kogu kinnistu suurus 8632 m². Kunagi tegutses hoones Haapsalu MEK [mehhaniseeritud ehituskolonn – toim]. Päästjad kolisid Tööstuse tänavale 1994. aastal. Amortiseerunud hoone, kus viimane suurem renoveerimine oli 2001. aastal, jäi tühjaks mullu septembris, kui päästjatele valmis Uuemõisas uus maja.

Kaire Reiljan

Soomerootslane tutvustab vähemuste ühisosa

Laupäeva keskpäeval räägib soomerootsi ajakirjanik Mikael Sjövall rannarootsi muuseumis kahest rahvast, kes oma kodumaal on vähemuses – eestirootslastest ja soomerootslastest.

Mitu aastat eesti keelt õppinud Sjövall tunnistas, et ta tegelikult natuke pelgab, sest kuigi ta on eesti keeles intervjuusi teinud, on see tal esimene kord pidada eesti keeles avalikku loengut.

Oma ettekandes tahab Sjövall esile tõsta eesti- ja soomerootslaste sarnasusi ja erinevusi. Enamik eestirootslasi põgenes teise maailmasõja ajal Rootsi ja sellepärast räägitakse eestirootslastest sageli riigirootslaste vaatenurgast. „Rootsi on ent assimileerimisele suunatud maa ning keelevähemusi seal sageli ei mõisteta ega ole ka vähemusrühuse tunnetust,” ütles ta.

Sjövalli sõnul on eestirootsi ja soomerootsi keelel rohkem ühist omavahel kui riigirootsi keelega. „Näiteks sõnade järjekord, hääldus ja muu selline.”

Sjövall lisas, et loodab soomerootslasi eestlastele rohkem teadvustada, sest sageli teatakse Eestis Soome rootsikeelsest vähemusest ja nende rollist Soome ajaloos vähe.

Kaire Reiljan

● TÄIENDAV VÄLJAMINEK

Automaks tõi häid ja halbu üllatusi

Tänavu kehtima hakanud automaks on toonud kaasa paradoksaalse olukorra, kus mõni inimene maksab kui surnud hobuse eest, teine aga saab olematu auto eest toetust.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

Maksu- ja tolliamet saadab järjest välja automaksu teateid kõigile, kellel oli 1. jaanuari seisuga registreeritud sõiduk. Läänud nädalal andis sotsiaalkindlustusamet puuetega inimestele ja puudega laste vanematele teada, et maksab neile automaksu kompensatsiooni.

Seejuures saatis üks amet arveid juba utiliseeritud auto- de eest, aga teine amet maksab kompensatsiooni neile, kellel autot pole kunagi olnudki.

Maks auto eest, mida pole

6. jaanuaril viis Tiit Loorits oma auto utiliseerimisse, sest seda parandada polnud enam mõtet. Ometi potsatas veidi aega hiljem tema postkasti sellesama auto aastamaksu arve: 107 eurot. „See tekitas korraliku vihitudunde,” ütles Loorits.

Kõigepealt helistas Loorits rahandusministeeriumi, kust oma küsimustele vastust ei saanudki, seejärel kirjutas ta maksu- ja tolliametisse. Viimane vastas, et seaduse kohaselt tuleb summa ära maksta ja see ei kuulu tagasimaksamisele.

Maksu- ja tolliameti tulomaksu osakonna teenusejuhi Avelly Raid-Lelovi sõnul koostab amet seadust järgides maksuteate 1. jaanuaril kehtinud andmete alusel. „Kui auto näiteks 3. jaanuaril utiliseeriti, siis seaduse järgi tuleb aastamaks ikkagi tasuda täies ulatuses ja õigeaegselt,” ütles ta.

Looritsaga samas olukorras on needki inimesed, kelle auto on avariasse sattudes hävinud: aastamaks tuleb igal juhul tasuda. Auto eest, mida Looritsal enam ei ole, ta maksta hakata ei plaani. „Ma ei tea, mis tagajärjed tulevad,” ütles ta.

Kompensatsiooni saab ka ilma autota

Kui osa inimesi peab maksta auto eest, mida enam pole, siis osa inimesi saab riigilt automaksu kompensatsiooni isegi juhul, kui neil autot pole ja nad maksta ei pea.

Läänemaa puuetega inimeste koja juht Jaak Pihlakas peab ühe kuu töövõimetoetuse maksta automaksuks.

MALLE-LIISA RAIGLA

Automaksu ühekordne toetus

- raske puudega või harvhaiguse toetust saavatele lastele 95 eurot
- sügava puudega lastele 142 eurot
- raske puudega tööealistele 60 eurot
- sügava puudega tööealistele 250 eurot

ALLIKAS: SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Automaksu kompensatsiooni makstakse kõigile, kel oli 1. jaanuari seisuga tuvastatud raske või sügav puue, ning harvhaiguse toetust saavatele lastele. Toetusele pole lootust neil, kellele aasta jooksul puue määratakse, sest sotsiaalkindlustusameti kinnitusele makstakse toetust vaid tänavu 1. jaanuari seisuga.

„See on lennukilt raha külvamine, nagu reformierakondlased öelda armastavad,” ütles Läänemaa puuetega inimeste koja juht Jaak Pihlakas.

Sotsiaalkindlustusameti teatel makstakse automaksu toetust kokku 2,1 miljonit eurot. „Toetus on mõeldud mootorsõiduki- maksust tuleneva üldise majandusliku mõju leevendamiseks, mitte otseselt konkreetse maksu kompenseerimiseks,” ütles Kalev Härk, ameti erivajadustega inimeste heaolu osakonna ekspertiisitalituse juhataja.

Härki sõnul sõltuvad paljud puudega inimesed igapäevaelus hakkama saamiseks teistest inimestest või teenustest, mis võivad automaksuga muutuda kallimaks. „Seetõttu on toetus suunatud laiemalt raskustes olevatele inimestele, sõltumata mootorsõiduki omamisest,” ütles ta.

Toetus on mõnele suur, teisele väike

Teade toetusest tuli selle saajale ootamatult. „Üllatav oli: ei osanud oodata, sest ma pole enam autoomanik,” ütles kompensatsiooniteate saanud raske puudega lapse ema. Et lapsel on kaks töötavat vanemat, saaks pere tema sõnul toetuseta hakkama. Kuid neile, kelle sissetulek koosnebki töövõime- ja puude- toetusest, ei pruugi ühekordne toetus olla piisav.

Pihlaka sõnul on tema kaks aastat vana väikebussi automaks sama suur kui ta igakuine töövõimetoetus – 523 eurot. 60eurone toetus selle juures palju ei muuda. Aastaid oli Pihlakal sügav puue, millega oleks kompensatsiooni saanud 250 eurot, kuid nüüd leidis amet, et kuna ta juhib autot, on ta puue sügava asemel raske ja seega on ka kompensatsioon märkimisväärselt väiksem.

Väikebussi on aga Pihlakal vaja kõigi liikumiseks vajalike abivahendite transpordiks. Ta leidis, et liikumispuudega inimestele, kellele on auto hädavajalik, võiks kehtida automaksu baashind 50 eurot. Seda summat poleks vaja ka kompenseerida. „Kas kõigile kompenseerimine oli odavam kui paarile tuhandele autole miinimummaksu kehtestamine?” küsis ta.

Suurpered peavad maksta suure auto eest

Sõiduautost suuremaid autosid läheb vaja ka suurperedel, kellel tuleb suurema auto eest rohkem automaksu maksta. Läänemaa suurperede liidu juhi Inga Pärnaste sõnul on küll suurperesid, kellel pole autot, kuid on neidki, kes maal elades muul moel kodust välja ei pääsekski.

Pärnaste sõnul elavad paljud suurpered palgapäevast palgapäevani. „Mille arvelt makse

Automaks

- Riiklik maks, mida maksavad kõik liiklusregistris registreeritud mootorsõidukite omanikud või mootorsõidukite vastutavad kasutajad.
- Maksu- ja tolliamet edastas inimesele mootorsõidukimaksu maksuteate liiklusregistri 1. jaanuaril 2025 kehtinud andmete alusel.
- Maksukohustus tekib jooksu- va aasta eest ette. Kui mootorsõiduk hävineb, siis maksu ei tagastata ja maksusummat ei vähendata.
- Sõiduautode mootorsõiduki- maksu määr koosneb baas-, massi- ja CO₂ eriheite osast. Kaubikutele koosneb see baas- ja CO₂ eriheite osast ning mootorirastel mootori töömahust. Aastamaksu määr sõltub sõiduautodel ja kaubikutel ka sõiduki vanusest.
- Registreerimistasu tuleb maksta esimesel omaniku- vahetusel pärast automaksu kehtima hakkamist. Erandid on liisingu lõppemine ja auto pärandusena saamine – neil juhtudel registreerimistasu maksta ei pea.

ALLIKAS: MAKSU- JA TOLLIAMET, TRANSPORDIAMET

maksame? Selle arvelt, mida lastele lauale paneme. Või jätame väljasõidud ära,” ütles Pärnaste. „Laste arvelt saab makstud.”

Pärnaste sõnul muudavad automaksu kõrval suurperede olukorra keerulisemaks teisedki maksutõusud. Enam ei saa tulumaksusoodustust lastelt, mis oli Pärnaste sõnul otsekui 13. palk ning mille eest soetati näiteks katki läinud kodumasinat asemel uusi. Seda, et suurperedel on läinud raskemaks, näitab Pärnastele liidult toiduabi küsijate kasvav hulk.

Kui suure summa eest automaksu kogutakse ja kui suur osa sellest on läänlastel, Raid-Lelovi sõnul veel teada ei ole, sest amet alles koostab maksuteateid. 15. veebruariks peab amet üle Eesti välja saatma umbes pool miljonit maksuteadet umbes 770 000 sõiduki kohta.

Kindlustatud on vähesed maastikusõidukid

Mullu 1. detsembrist laienes liikluskindlustus maastikusõidukeile, näiteks mootorsaani- dele ja maastikusõidukina registreeritud ATVdele. Jaanuari alguses oli Eesti liikluskindlustuse fondi (LKF) andmeil liikluskindlustus sõlmitud aga vaid 15 protsendil maastikusõidukeist.

Kui mootorsaani või muud maastikusõidukit kasutatakse, siis peab sellel olema liikluskindlustus.

Mootorsaaniid ja maastikusõidukid peab registreerima liiklusregistris. 10. jaanuaril oli liiklusregistris registreeritud 3162 mootorsaani ja 1403 muud maastikusõidukit. Liikluskindlustuse leping oli sõlmitud vaid 412 mootorsaani ja 297 muul maastikusõidukil.

BTA Kindlustuse sõiduki- kindlustuse tootejuhi Arnold Oliiniku sõnul tasub mootorsaani- le teha liikluskindlustus kogu talvehooajaks, et see vahepeal ei ununeks. „Tavalise saani kuue kuu kindlustuse hinnad algavad umbes 30 eurost. Isegi kui kuue kuu kindlustusmaks on 60 või 100 eurot, siis on see väike summa võrreldes võimaliku kahjuga,” ütles Oliinik.

Liikluskindlustuse keskmine hüvitis oli mullu esimeses kolmes kvartalis 2400 eurot, keskmine liikluskindlustuse isikukahju hüvitis 7100 eurot. Isikukahju hüvitised võivad küündida sadadesse tuhandettesse eurodesse. Kindlustussumma ehk suurim võimalik hüvitis on 6,45 miljonit eurot. LKF

Toetus laieneb kasutatud elektriautodele

Esmaspäevast saavad eraisikud küsida keskkonnainvesteeringute keskusest (KIK) toetust tunnustatud automüüjalt ostetud kasutatud elektriautotele. Toetusega koos saab küsida lisatoetust vana sisepõlemismootoriga auto eest.

Kasutatud elektriauto ostmiseks saavad toetust taotle- da eraisikud ning seda maksimaalselt kuni 4000 euro ulatuses, kuid mitte rohkem kui 25% sõiduki maksumusest. Sõiduk peab olema kuni viie aasta vanune ja soetatud tunnustatud automüüja käest liisinguga või otse välja ostes. Jätakuvalt saavad eraisikud taotle- da kuni 4000 euro suurust toetust uue elektriauto ostuks.

Uuendusena saab taotle- da täiendavat toetust kuni 1500 eurot, kui vana sisepõlemismootoriga auto nõuetekohaselt lammutada ja vahetada uue või kasutatud elektriauto vastu. Toetuse saamiseks tuleb uus auto osta kuue kuu jooksul pärast vana auto registrist kustutamist.

26. jaanuariks on nullheitega sõidukite ostutoetusega soetatud 1486 autot, neist 791 eraisikutele ja 695 ettevõtetele. Lisaks soetati toetusega 237 elektrilist kastiratast, neist 124 eraisikutele ja 113 ettevõtetele. Kastirataste toetus tänavu ei jätku, samuti on ammen- dunud ettevõtete elektriautode ostutoetuste eelarve.

KIK

Amet hoiatab summ.ee eest

Tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve amet (TTJA) soovib tarbijatel hoolikalt kaaluda võimalikke ohte ja riske tehingute tegemisel osaühinguga Lprade (veebipood summ.ee).

Kaupleja tegevuse kohta on ametile esitatud üle 50 kaebuse. Kaupleja pole vastanud tarbijate pöördumistele ega andnud menetluste käigus selgitusi ka ametile.

Kaebuste kohaselt pole tarbijad kätte saanud veebilehelt summ.ee vahendusel tellitud kaupa, mille müüja on Lprade OÜ.

Kuigi algul lubatakse kaup tarnida või raha tagasi maksta, ei vastata hiljem enam tarbijate pöördumistele või saabuvad tühjad automaatvastused.

Ka tarbijavaidluste menetluste käigus ei ole kaupleja komisjonile selgitusi andnud ning tal-

le esitatud nõudeid vabatahtlikult rahuldanud.

Kui kaupleja ei ole tellimust täitnud lubatud aja jooksul, võib tarbija lepingust taganeda. Taganemisavalduse saab näiteks saata e-postiga. Kui võrd kauplejal on võimalik raha tagasi maksta väga vähe aega nõudva pangapäevakandega, ei ole põhjendatud maksega viivitamine rohkem kui mõne päeva.

Amet soovib tarbijatel teadvustada kauplejaga tekkinud probleeme ja kaaluda igakülgset riske enne Lprade OÜ e-poest aadressil summ.ee või muude kanalite vahendusel kauba tellimist. Tarbijatel, kellel on kaupleja vastu nõudeid, on õigus pöörduda oma nõudega kaupleja vastu ka kohtusse maksekäsu kiirmenetluses või hagiavaldusega. Kohtuotsused on sundtäidetavad, kui kauplejal on vara. TTJA

AKTIIVSED PENSIONÄRID

Sool lõi eakate elu kihama

Pärast seda, kui suvel sai Haapsalu pensionäride ühenduse juhiks Heikki Sool, on ühenduse tegevus nii hoogsalt käima läinud, et enam pole hoo ega hoobi vahet.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Läinud pühapäeval oli Haapsalu kaubamaja kolmanda korruse kohvikus tantsuõhtu, kus mikrofoni haaras ka vana laulumees Heikki Sool ise. Lisaks oli ta esinema kutsunud Valdi Kristovaldi.

See oli juba teine tantsuõhtu, esimest korda tantsiti novembris. Sellest, et eakate seas kipub naisi olema rohkem kui mehi, pole Soola sõnul midagi. „Täitsa vabalt tantsivad naised omavahel,” ütles Sool.

Üks ekskursioon teise otsa

Jaanuari jooksul on Haapsalu pensionärid käinud riigikogus ning vaatamas teatritükki „Kalevipojad” Oru kultuurisaalis. Ees on ootamas terve rida väljasõite: Tallinna lennusaadamasse ja Paksu Margareetasse, orhideefestivalile ja Tallinna teletorni, Mikeli muuseumisse jm.

Suvel sõidetakse Põlvamaale vaatama etendust „Rohelised niidud” ja kui juba teise Eesti otsa minna, tahab Võrumaalt pärit Sool viia läänlased ka Võrru Tamula järve äärset promenadi vaatama.

„Enamik väljasõite on välja müüdnud. Suvine „Rohelised niidud” oli juba kaks kuud tagasi välja müüdnud,” ütles Sool, kes tellib väljasõitudeks ikka kõige suurema Läänemaal leiduva bussi – 60kohalise.

„Lihtne on neid asju organiseerida, kui oled 50 aastat oma teadlikust elust organisaator olnud,” ütles Sool. Pärisküsi ta siiski ei teguts. Pensionäride ühenduse juhataste ülejäänud kaks liiget Ago Reio ja Anu Korb aitavad üritustele registreerimisega. Väljasõite aitavad korraldada teisedki, näiteks Päivi Kaljula on mitu neist enda kanda võtnud.

Pensionäride ühenduse liikmeskond on poole aastaga kõvasti kasvanud – lisandunud on üle saja liikme. „Ainuuksi jaanuaris on liikmeks astunud 22 inimest,” ütles Sool. Tema sõnul käib asi tavaliselt nii, et üks ühingu liige võtab sõbranna väljasõidule kaasa ja peagi astub sõbrannagi liikmeks.

Sool rõhutas, et kõik ettevõtmised, mida ühingu korraldab, on mõeldud kõigile Haapsalu

Läänemaa pensionäride ühenduse liikmed külaskäigul riigikokku.

ERAKOJU

pensionäridele, mitte ainult ühingu liikmetele. Küll on aga ühingu liikmetel see eelis, et väljasõitudele pääsevad nad eelisjärjekorras ja mitteliikmeid võetakse kampa siis, kui koha üle jääb.

Pensionäride ühingu etteotsa sattus Sool eelmise esimehe Mall Lepmetsa kutsel. Kui Lepmets talle mullu suvel helistas ja ettepaneku tegi, võttis Sool veidi mõtlemisaega. „Ütlesin, et ma natuke mõtlen, kuhu astun, sest olin näinud ühingu, kus suhtutakse ellu natuke teistmoodi ja otsitakse vigu,” ütles Sool.

Virisemine ja nii ümbritsevas kui ka üksteise tegemistes vigade otsimise Soolale ei istu. Saades Haapsalu peapensionäriks, nagu ta ise end nimetab, kirjutas ta ühingu liikmetele kirja, mille sõnum oli: „Iga päev, mis meile on antud, on preemia. Ärge kullutage seda kisklemiseks ja vigade otsimiseks. Kui tahate midagi ära teha, siis tulge punkti ja teeme. Te ei pea ka oma lastelastele kartuleid kasvatama, nautige oma elu ja lapsed aitavad teil sõita sinna, kuhu sõidame.”

Info liigub poodide kaudu

Ühenduse üks suurim mure oli Soola sõnul see, kuidas liikmetele, aga ka mitteliikmetele infot jagada. „See oli nii kuratlikult raske,” ütles ta.

Ajalaste kõik eakad ei loe ja kuigi kiputakse arvama, et internetis on kõik Eesti inimesed väga osavad, siis tegelikult see nii pole. „273 liikmest saab e-kirju 168,” ütles Sool.

„Aga mul mõtted liiguvad kogu aeg,” ütles Sool. Nii läks ta Haapsalu tarbijate ühistu esimehe Raimond Lunevi jutule. „Läksin Raimondi juurde ja ütlesin, et mina olen nüüd Haapsalu peapensionär. Teil on siin kaupluses head kohad, ma hangiks harkjalad ja paneks teile poodi teavitused üles.”

Lunev oli nõus ning nüüd näeb kaubamaja ja Uuemõisa Konsumis toidupoodi sisenemisel harkjalgadel infotahvleid, kus kirjas, mis pensionäride ühenduses toimub.

Järgmisena läks Sool samasuguse jutuga Kastani ja Metsa poe omaniku Toivo Aardemaa juurde, kes oli samuti nõus info oma

poodidesse panema. Lisaks leiab pensionäride ühenduse tegemised Haapsalu kultuurikeskusest, sotsiaalmajast ja linnavalitsusest. „See info vahetub pea igal nädalal,” ütles Sool.

Infotahvlitest on kasu eakate lähedastele. Nii kirjeldas üks neist, kuidas ta mõistatas, kus vanaisa olla võiks, sest kodus teda polnud. „Lugesin Soola tahvli ja asi selge: vanaisa on Orul teatris,” ütles lapselaps.

Maal on abiks külaseltsid

Kui linna pensionäride teavitamise mure oli lahendatud, tuli mõelda, kuidas jõuda Haapsalu maapiirkonda. „Ainuke variant on külaseltside kaudu. Kui otse ei saa infot pandud, saadan [Haapsalu linnavalitsuse kogukonnatöö spetsialistile] Maire Vilbale,” rääkis Sool.

Kui küladest tahetakse näiteks iga kuu viimasel pühapäeval toimuvale tantsuõhtule tulla, korraldab ühendus bussi, mis nad kohale toob.

Neile, kes e-kirju loevad, saadab Sool samuti edasi info Haapsalu kultuurikeskuses toimuvast.

„Neid me ei korralda. Sinna osavad need, kes tahavad, ise pilleti,” lisas ta.

„Kaks-kolm korda nädalas tuleb Soolalt mõni kiri. Ta jagab ka pildigaleriisid ja õnnitleb sünnipäevalapsi,” ütles üks ühenduse liige. Tema sõnul on tänu ühenduse pakutavatele tegemistele kevadine kalender juba üsna üritusi täis.

Kõigi pensionäride eest

Haapsalu pensionäride ühingu tegevuste hulgas pole ainult peod ja väljasõidud. Näiteks käib internetiõpe. Kui kuulutati välja internetikursus, ei registreerunud sinna Soola sõnul ühtki soovijat. Nüüd tehakse kursuse asemel kaks korda kuus hoopis internetialast nõustamist, kus Haapsalu kutsehariduskeskuse õpetaja Airi Aavik õpetab soovijatele seda, mis neid just kõige rohkem huvitab.

„Nõustamisele tulevad inimesed küll, sest see on individuaalne. Räägid, mida sa tahad – kas pilte saata, kirju kirjutada, tabeleid teha või makse maksta – ning Airi siis juhendab,” ütles

Sool. „See kõik on tasuta ja rahvale öudselt meeldib.”

111 ühenduse liiget osaleb Soola sõnul sotsiaalaja korraldatavates ringides. „Seal on mitu koori, võimlejad ja tantsijad. Käib käsitööring, kus inimesed möllavad saviga. Inglise keele kursusel käib mustmiljon inimest,” rääkis ta.

Lisaks on ühendusel nimekiri inimestest, kes on nõus kedagi teist aitama, kas siis lambipirni vahetamisel või puude riita ladumisel.

„Meie mõte ei ole ainult oma liikmete eest muretsimine, vaid kõigi meie pensionäride eest,” rõhutas Sool. Seetõttu on plaan muuta ühenduse nime – Haapsalu pensionäride ühenduse asemel võiks nimi olla Haapsalu linna eakad. „Aga nimevahetuse otsustavad liikmed,” lisas ta.

„Liikmetel on põhkisusim, et kaua Sool seda kõike teeb. Ma ütlesin neile, et seni, kuni te mind lolliks ei aja,” ütles Sool. „Praegu on rahvas nii aktiivne, et nad ei taha minust lahti saada. Eks ma lohatan end ka sellega, et ehk läheb kergemaks.”

KEELETARK

Molutamisest

Teisipäevast Lääne Elust võis lugeda, et Hiiumaa kuulutas 29. jaanuari Fred Jüssi auks molutamise ehk viljaka mitte midagi tegemise päevaks. Just 29. jaanuaril saanuks armastatud loodusemees 90aastaseks.

„Molutama” jõudis ÕSi 1960. aastal tähenduses lollakalt, tegevusetult vahtima. „Molutama” juures on aga märgend, et tegu on vulgaarse sõnaga. 1999. aastast on „molutama” argikeelne sõna. Sõnaveebis enam ühtki märgendit molutamise juures ei ole ehk siis see on nüüd neutraalne sõna.

Molutamise kohta on Saaremaal ja Muhus öeldud „tõllutama” ja „nõletama” („Mis sa seal kodu ikka nõletad”), Saaremaal on kasutatud veel „jõllutama”, näiteks „kaua sa sedasi jõllutad”. „Molutama” on olnud levinud sõna aga Lõuna-Eestis.

Fred Jüssi on öelnud, et „maailmas on suur vajadus viljaka mitte midagi tegemise ehk molutamise järele”. Suuresti just Jüssi mõte on andnud sõnale „molutama” uue hingamise ja molutamine on saanud positiivse tähendusvarjundi.

MONIKA UNDO

LÜHIDALT

Raamatukogus algab Eesti raamatu aasta

Täna avab Haapsalu raamatukogu lugemissaalis eesti raamatu aasta Haapsalu raekoja teadur-kuraator Kadri Laur, tutvustades vanimaid raamatuid Läänemaa muuseumi kogus.

Muuseumi vanimaid raamatuid Laur siiski kohtumisõhtule lugemissaali kaasa ei võta. „Tõsi, käega neid katsuda ei saa. Arutasime peavarahoidjaga ja otsustasime, et muuseumist välja neid siiski ei vii, aga digiteerituna näeb neid küll,” ütles Laur Lääne Elule.

Vanim Läänemaa muuseumi raamat on Friedrich Wilhelm von Willmanni „Juttud ja tegud, kui ka Monnigad Õppetused mis majapiddamise pärrast tarwis lähwad”. „Kaanest kaaneni ma seda ise läbi ei ole lugnud, aga üsna põhjalikult lehitsenud siiski,” ütles Laur.

Lauri sõnul on nii vana raamatut käes hoida väga eriline tunne. „Ikka mõtled, et kes seda on varem lugenud. Kahjuks jõudis see meie kogusse sel ajal, kui eksponaadi loole väga suurt tähelepanu ei pööratud.”

Eesti raamatu aasta tähistamiseks on Läänemaa muuseumidel ja raamatukogul veel ühiseid plaane. „Püüame internetiküsitlusega teada saada haapsallaste lemmikautorit ja lemmikraamatu Ilon Wiklandi illustreeritud raamatute hulgas,” ütles Laur. Küsitluse tulemuste alusel valitakse Iloni Imedemaa kevadise koolivaheaja ürituste teema. Lemmikautorit raamatutest on aga raamatukokku näitust oodata.

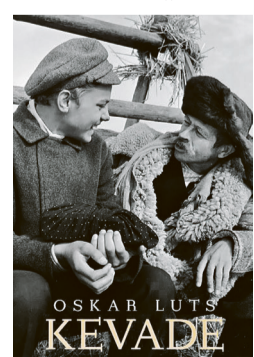
Tänavu 30. jaanuaril, A. H. Tammsaare sünniaastapäeval, tähistatakse juba kolmandat korda eesti kirjanuse päeva. **Andra Kirna**

Õpilaste lemmikraamat on „Kevade”

Haapsalu põhikool selgitas saabua eesti raamatu aasta puhul küsitlusega välja 5.–9. klassi õpilaste lemmikraamatud. Küsitluse võitis Oskar Lutsu „Kevade”.

Eesti autorite teoste esikolmikusse mahtusid peale „Kevade” veel Tea Kase „Tänavalapsed” ja Andrus Kiviräki „Rehepapp”. Välismaiste kirjanike esikolmikusse olid Ferenc Molnári „Pál-tänavapoisid”, J. K. Rowlingi Harry Potteri sari ja William Goldingi „Kärbeste jumal”.

Möödunud aastal uurisime õpetajate lemmikirjanduse kohta. Enim pakuti lastekirjandusest Astrid Lindgreni teoseid, näiteks „Bullerby lapsi” ja

„Meisterdetektivi Kalle Blomkvisti”. Täiskasvanuea kirjandusest olid õpetajate lemmikud Mihhail Bulgakovi „Meister ja Margarita”, A. H. Tammsaare „Tõde ja õigus” ning Charlotte Brontë „Jane Eyre”.

Lisaks joonis-tavad eesti kirjanduse päeva raames algklasside õpilased oma lemmikraamatute kaanepilte, õpetajad tutvustavad õpilastele oma lemmikirjandust ning toimub eesti kirjanike mõistatusmäng.

Hele Lepik

Kuidas elati 100 aastat tagasi Martna kihelkonnas

M. Reimi kogutud pärimus aastast 1924 (kirjaviisi muutmata)

Sellal Vigalas olnud kange kõhutõbi. Surnud enamasti lapsed, mõned „tugevad” inimesed ka. Kiriku kell hüüdnud kogu päev. Surnud 30–50 inimest nädalas, polnud surnuile riiet ümberpanna, ega polnud, kes oleks matnud. Kestnud umbes kuu aega, siis hakand vähenema. Ja neljandal aastal kasvand vili „nii paks ja nii paelu”, et tasund kõik ää. (Madis Anev, 73 a., Kerna k., Lähtru v.)

Esimesel aastal uss söönd rukki orase (uss – väike hall ussike, ölekõrre jämedune ja umbes tolli pikune), teisel aastal võtnud külm. Siis tulnud nälj. Aga järgmisel aastal olnud väga hea vili. (Jüri Steinberg, 70 a., Kena k., Lähtru v.)

Ikaldusaastail pidi Venemaa poolt vilja kingitama – kroonukulul, aga nelja aasta pärast pandud maks peale – 7 vakka rukist, 25 rubla, ja see oli 60 a. tagasi! (Jaan Alu, 80 a., Mäelde t., Ahmja k., Martna v.)

Katku aeg olnud „kaua-kaua aega tagasi, mitu sada aastat tagasi, Jumal teab, mis põlvel” ... Näljaaastail olnud väga kuiv, kar-

dulad kasvand kui uba ja vilja saand väga vähe; otre korjatud peaga põllult, üks ja kaks tera otsas. Kõik veed, jõed kuivand ära. Ainult Allika saunast saand vett. Ka Martna kiriku juures olnud allikas. Selle järele tulnud vili ränk ja vägev. (Taavet Kuu, 89 a., Kuluse k., Martna v.)

Ajaloolised isikud

Mõisnikud
Valitsejatest. Keiserinna Katariina annud maakardi (Eestimaa) mõisnikkude kätte, et need maad endi vahel ära jagaksid. Mõisnikud läind aga kaardi kallal kiskuma ja igaüks tõmmand omale millise tüki saand. Sellest tuleb, et valdade piirid nii ime-likud. (Madis Anev)

Riude parun Taagenberi (Stackelberg) olnud üks mõistmata inimese loom. Olevat hoorand küla naiste ja tüdrukutega ja teind muid rumalaid tükke. Keegi külamees – Tõnis Randpõld teind omale vene. Parun saand sellest teada, lasknud mehe mõisa kutsuda ja öelnud sellele, tema tahtvat ta venet ära osta ning pärinud

selle hinda. Mees küsind 15 rubla. Parun saatnud mehe kohe talli ja lasknud anda 50 hoopit, et oli julend herralt raha tahta. Mees kaeband Tallinna linna kohtu. Kohus mõistnud: paruni pea on nõrk.

Kurevere kõrtsus eland kangur, kes mõisale kudund valla rahva kedratud lõngadest. Korra viind vana kangruema kangaid mõisa ja olnud tal abiks noor tütar kaasas. Parun ilusat tütarlast nähes kahmand selle kohe kinni ja – sāngi. Ema tormand takistama. Paruni käsul pidanud kangur sama päev õhtul Kureverest lahkuma – ja lahkunudki. (Taavet Kuu, 89 a., Kuluse k, Madise t, Martna v.)

Viimane Taagenberi – poissmees. Aiand naisi taga, kes vastu pannud, saand pekka – kes 40,

kes 60, kes 80 hoopit mõisa tallis. Nii küsind parun korra ühelt nägusalt sigu söötvalt naiselt, mitu siga sel kodus olevat. Naine seletand. Kāskind siis sigade arvu pulga peale lõigata ja pulk homme mõisa tuua. Naine läind teine päev viima. Näitand parunile: „Paruni herra, ma tōin nūtid selle sea pulga, mis herrad kāskisid!” Parun tahtnud pulka ise naise tasku pista – naine pole luband. Parun kāskind naise talli viia ja antud 40 hoopit. (Tiina Rochwaldt, 73 a., Repo saun, Nurmek, Martna v.)

Sama parun paneb öövahi ööd vahtima. Ise teeb öösi akna lahti ja vilistab, kui vastust ei kuule, laseb öövahile laupäeval talli juures pekka anda – miks hooletu. (Taavet Kuu)

Riude Taagenbergi – „maailmamaa täkk”, vanapoiss, naiste hirm. Korra käind korratüdurukute juure” ja saand sügelised. Sest saadik hakkab hakkab kõigil mõisa tulnud tüdrukuil „sügelisi vaatama”. Kellelgi Jaanil olnud ilus naine. Pole parunile kätte annud. Selle eest Jaanile talli juures 120 hoopit.

Olnud suur rikas, mitme mõisa omanik. Aga korratu elu pärast võetud teised mõisad ära, jäetud ainult väike ja vaene Riude mõis. Siin korra üks väljateenind soldat pole tahtnud päivi teha. Parun lasknud ta läbi peksta. Soldat läind „keisrile” kaebama. Ja siis võetud temalt ka see mõis ära. (Tõnis Vaan, 75 a., Neideri saun, Kelo k., Kirbla v.)

Kes naist tahtnud võtta, pidand temalt luba küsima, kui teise võtnud, kelle mõisnik „luband”, – jäänd kohast ilma. Sulase naised kutsund enese poole ja sulasenaistena pidand need 2 päeva mõisale tegema, tάνuks, et naiseks saada lubati. (Kustas Uuetoa, 71. a, Lepiku saun, S-Riude k, Martna v.)

Oma talupoegade üle mõistnud tema ise kohut ja pekku alla 40 hoopit pole määrndki. Ka „titeemadele”.

Korra ei ole rehi nii palju vilja välja annud, kui herra tahtnud. Rehepapp saand juba 3 korda pekka ja ei ole enam julgend minna võtit viima. Saatnud naise. See pandud trahviks koera kuuti kinni. Jārgneb

● Kes naist tahtnud võtta, pidand temalt luba küsima, kui teise võtnud, kelle mõisnik „luband”, – jäänd kohast ilma.

ARRIVA OÜ

EOSKOTT	ÄÄRIS	KELL KETI OTSAS	SAJAND	ARENGUS MAHA-JÄÄMINE	SAKSA K ARTIKKEL	ARGOON	VEERG	JAHILOOM	IMPORT
MÕISTETA-VUS									
KEPP			... KARIS NAISENIMI				LIITIUM EESTI KIRJANIK		
REDEL (MURDES)						VENEMAA MAAKOOD SUVEL (MURDES)			
SAKSA K EESSÕNA		EESTI TEADUSTE AKADEMIA LIFTIPOISS			KANGAS-PUUDE TALLALAUD NAISENIMI				
SIIMENS	LEELISMULD-METALL EESTI NÄITLEJA					EKSA-TALTSUTAMATU LOODUSJÕUD			
KAAS- ÜHIS-VAHEAEG, SEISAK			PIDULIK-TÕSISELT (MUUS.) NAHATÖÖRIIST						
KULLAKE						ROOTSI KEELES EBLAKAS			
ALUMIINIUM		EESTI SAAR LINN EESTIS				ITAALIA MAAKOOD SIGIMA			
EESTI STSENARIST				KÕRG-MÄESTIKULA-BEMOLL					KEHVALT
VÄÄVEL	...PALUOJA SUUR TÜKK			TULISTAMISE HELI TELIA EELLANE					
ALEVIK JÕGEVAMAAL					NAISENIMI VEENEV				
ORI, HILJEM SÕTLANE IX–XVII SAJ VENEMAA				TEISAL MÜNDI VÕI MEDALI ESIKÜLG					
VALD HARJU-MAAL								VOLT SIIV (VAN.)	
JÕGI AUST-RAALIAS			HOBUNE ... TOLSTOI						
LÕORITAV					JALATS NAATRIUM				
OKEI!		LISAHÄÄLIKU TEKIMINE SÕNA SEES LÄTI KEELES							
USULINE TRÜKIS									
PUIESTEE			ÜHE-SUGUSED TAHED		RANGE, KARM				

KUHU MINNA

- **KINO**
Haapsalu kultuurikeskuses: „Vooluga kaasa” 30. jaan kl 17.30, 4. jaan kl 17.30, 8. jaan kl 11. Haapsalu filmiklubi – Sulev Keeduse „In Paradisum” 30. jaan kl 18. „Konklaav” 30. jaan kl 19.30, 4. veebr kl 19.30, 6. veebr kl 17.30.
- **TEATER**
Haapsalu kultuurikeskuses: 3. veebr kl 19 Tartu Uue Teatri „Kauboid ja vampiirid”, piletid 22/16 Piletilevis.
- **EESTI RAAMATU AASTA AVAMINE**
Neljapäeval, 30. jaanuaril kell 17.30 tähistame raamatukogu

lugemissaalis eesti kirjanduse päeva ja avame eesti raamatu aasta koos Haapsalu raekoja teadur-kuraatori Kadri Lauriga.

● **MUSEUMID**
Haapsalu linnuse muuseum K–P 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus K–P 11–17. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda R–P 11–17. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum (Sadama 32, Haapsalu) T–L kl 10–16. Muul ajal ettetellimisel, tel 5562 3993. www.aiboland.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum K–P 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula): R–P 11–16. www.salm.ee.

Rõude muuseum 1. oktoober – 1. mai avatud ettetellimisel roudemuuseum@gmail.com või telefonil 5683 1203, Maie.

Lihula muuseum on avatud ettetellimisel E–R 10–17. Tel 5333 8586. E-post: lihulamuuseum@laaneranna.ee.

Hanila muuseum: ekskursioonid ettetellimisega. Tel 509 9663. E-post: hanilamuuseum@laaneranna.ee.

KAKURO

			5	12	10	10	7			
	16									
	6									17
5										
4			3				12			
			4				5			
7				4						
	4	7	4			10		6		
					3				3	
7										
			17					12		
32										
			19							

Kuidas lahendada kakurot?

- Kõik tühjad ruudud peavad olema täidetud numbritega vahemikus 1 kuni 9.
- Iga horisontaalse ploki summa peaks olema võrdne vasakul asuva vihjega.
- Iga vertikaalse ploki summa peaks olema võrdne ülal asuva vihjega.
- Ühtegi numbrit ei tohi kasutada samas ploki rohkem kui üks kord.
- Igal mõistatusel on üks lahendus.

- **NÄITUSED**
Keskraamatukogu (Posti 3): laenutus- ja lugemissaali vitriinides „ARS 80”, keraamika Vilve Viro ja Tiina Tõnisma kogudest 31. jaanuarini. Trepigalerii seinel hobifotograafide Pilvi Tolmiku ja Kalle Pikhofi fotod lindudest 28. veebruarini.
- Lasteraamatukogus** (Wiedemanni 11): „Raamatusse või raami”. Kümne Eesti kunstniku illustatsioonid 31. jaanuarini.
- Asuküla raamatukogus** (Mägari küla): Aide Leit-Lepmetša „Väikesed talvelood” 31. jaanuarini.
- Haapsalu linnagaleriis** (Posti 3): 2. veebruarini Katrin Koskaru „Ma leidsin su õhku lendamas”. Avatud K–P 12–18.
- Haapsalu kultuurikeskuse fuajees** (Posti 3): MARI näitus „Õnnistatud Läänemaal” 31. jaanuarini.
- Haapsalu kunstikoolis** (Jaan 2): majagaleriis kunstikooli ringide õpilaste tööde näitus 15. veebruarini. Galerii avatud T–R 14–18, L 12–16. Tasuta.
- Haapsalu pitsikeskuses** (Karja 25): 31. jaanuarini näitus „Annad sõrme, võtab käe” Triini Mihkelsoni kootud kirikinnastest. Avatud T–R 11–16, L 11–15

PUIT

Vedu hinnas. Müüa kuiva ja märga küttepuud. Pikkus vastavalt soovile. Tel 5666 0431.

Müüa kuiva puud alates 65.-, transport 3-9 ruumi. Tel 505 5203.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa küttepuid koos veoga. Info 5687 3966, timberexpert@online.ee.

Müüa lõhutud küttepuud. Toores ja kuiv lehtpuu, metsakuiv okaspuu, hind al 55.-/rm. Tarne 10- ja 15ruumise autoga, info tel 521 1377. 3 m lehtpuu, tarne 30 tm, hind kokkuleppel, info 502 4895, info@pajakapuit.ee.

Müüa 3meetrist küttepuud: must lepp, hall lepp, kask koos kohaletoomisega, miinimumkogus 15 tihumeetrit. Lisainfo tel 5829 3564.

MITMESUGUST

Võtame vastu üleliigsed raamatud. Tuleme ise järele. 5615 5175.

TEENUS

Korstnapühkimisteenus ja tömbeprobleemide lahendamine. Korstnapitside ehitus ja remont. Tel 5342 2642.

Ohtlike puude raie, võsalõikus ja kruntide puhastus võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373, Randy.

Ohtlike puude langetamine. Tel 566 3296.

Viin ära vanarauda, oksid, ehitusprahti, mööblit jm. Teen lammutus- ja ehitustööd, puude langetamine ja muud tööd. Tel 5802 9660.

Teostame majade, abihoonete ja aedade ehitusi, tänavakivide paigaldust, võtmed kätte lahendused. Dekkan.ehitus@gmail.com. Tel 5632 7955.

Lammutustööd Haapsalus ja Läänemaal: kuuride, garaažide, suvilate lammutus. Vajadusel ka prügi äraviimise võimalus. Veoteenus, vana kodutehnika äravedu, ehituspraht. Tel 5552 3266.

Toimetused kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Teade saada aadressil le@le.ee.

Lehes ilmunud teated on leitavad veebist aadressil online.le.ee/kategooria/tasutud-teated/.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA KRIISIABIKESKUSEST

Psühholoogiline nõustamine 515 9572 / 5560 2367
Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (eesti k) - 5671 4273
Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (vene k) - 552 0094
Nõustamine toimub telefoni teel, veebis või asukoht kokkuleppel nõustajaga, sh Kastani 7, Haapsalu.
Täpsem teave laanemaakriisikeskusest. weebly.com/

Hoia end kohaliku eluga kursis, telli Lääne Elu

Kirjuta le@le.ee või helista 473 7222 E-R 8-1630.

Andres Ammase

ANDRES AMMASE
FOND
HAAPSALULE
PÜHENDUNUILE

Kooliõpetaja, ajakirjaniku, poliitiku ja dirigendi Andres Ammase (1962–2018) mälestuseks Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde loodud Andres Ammase fond annab välja **nelja stipendiumi**:

- Andres Ammase stipendium Läänemaal ja Haapsalule pühendunud inimesele
- väikese lugeja stipendium (koos Haapsalu lasteraamatukoguga)
- noore sportlase stipendium lootustandvale sportlasele ja tema treenerile
- Anneli Ammase hea ajakirjanduse auhind maakonnalehe ajakirjanikule

Annetuse saaja:

SA Eesti Rahvuskultuuri Fond

Pangakontod:

EE117700771000664610 LHV Pank

EE672200221001101347 Swedbank

Selgitus: annetus Andres Ammase fondi ja stipendium, mille heaks annetakse PS Annetused on tulumaksuvabad

Täname Andres Ammase fondi toetamise eest!

Läänemaa toidupank kogub toitu puudust kannatavate leibkondade toetuseks Haapsalus ja Läänemaal.

Et toiduabi saada, võta ühendust kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajaga.

Aitame koos!

Tel 5355 4330

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole EE592200221046665398, Swedbank AS.

Teave veebis www.abikassa.ee.
E-post laanemaa.abikassa@gmail.com.

Talvetuulega läksid sa teele, mälestus sinust jääb meelde.

Pärast rasket haigust on meie hulgast lahkunud
KAURO JÜRGENS
11.11.1948–27.1.2025.

Leinab perekond.

Hüvastijätt laupäeval, 1. veebruaril kell 14.30 Haapsalus Hingeviuli tavadisaalis. Pärgi ja lillekimpe palume mitte tuua.

Südamlik kaastunne Ainole abikaasa ja lähedastele
KAURO JÜRGENSI
lahkumise puhul.

Anu Ossipova

Kallis Aino, Janno ja kogu pere, tunneme teile südamest kaasa kalli

KAURO JÜRGENSI
kaotuse puhul

Piret, Andres, Kärt ja Tõnis

Kaotusvalu hingelt keegi võtta ei saa, aeg selle asendab mälestustega.

Sügav kaastunne Ainole ja omastele kalli abikaasa, isa ja vanaisa

KAURO JÜRGENSI
kaotuse puhul.

Mälestavad Pärgi 7 naabrid.

Päev õhtule laskus... ja lõppes elurada...

Avaldame kaastunnet lastele kalli ema

HELVI EICHENBAUMI
kaotuse puhul.

Mai ja Leili

SUDOKUD

	8					3	
		1	2		4	6	
6							5
7		6		1		8	2
3		8		6		9	4
2							8
		5	9		2	1	
	9						7

7		5				1		4
		1	3		4	7		
4								2
6				7				5
			5		8			
3				1				8
9								7
		3	4		2	8		
5		8				4		1

Läänemaa vähiühing

on pakkunud oma liikmeile ja nende peredele tuge juba üle kümne aasta. Oleme tänulikud abi ja toetuse eest. Läänemaa vähiühing, SEB EE621010220047448013.

HINGEVIUL
MATUSEBÜROO

BÜROO AVATUD E-R 10-15
KALMISTU TN 3A, HAAPSALU
TEL 58 503 340 (kontor),
5846 1111
www.hingeviul.ee
info@hingeviul.ee

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal, matuseteenused ja -tarbed, tuhastamine, haua- ja urnimatused, lahkunu transport surnukuuri (24/7 tel 58 007 504)

Teostame hauaplatside renoveerimis- ja hooldustööd Haapsalus ning Läänemaal. Müüme hauakive ja -piirdematerjale. Hinnapakumine ja info: hingeviul@gmail.com / 58 503 340

